

EUROPESE
COMMISSIE

Communautair onderzoek

De Marie Curie Acties

Opleidings-, mobiliteits- en loopbaanontwikkelingskansen voor onderzoekers

ZESDE KADERPROGRAMMA

Ik ben bijzonder verheugd de Marie Curie Acties voor onderzoekers van de Europese Commissie te kunnen voorstellen.

Deze acties, gericht op de ontplooiing van opleidings- en mobiliteitskansen voor onderzoekers tijdens hun loopbaan, zijn een van de meest essentiële en zichtbare instrumenten voor de ontwikkeling van de Europese Onderzoeksruimte. De Europese Onderzoeksruimte die in januari 2000 het daglicht zag, is een fundamentele manier om de aantrekkelijkheid en prestatiekracht van Europa te verhogen.

De Commissie kan terugblikken op een lange traditie in de ondersteuning van de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen in Europees onderzoek. Het is echter voor het eerst dat er zoveel aandacht gaat naar de acties ter bevordering van de opleiding en mobiliteit van onderzoekers. Bovendien staan de acties open voor alle onderzoekers, ongeacht hun leeftijd, ervaring of nationaliteit.

Onderzoekers zijn belangrijke wegbereiders van het Europa van de toekomst: zij leveren een actieve bijdrage tot de arbeidsmarkt en tot het toekomstige concurrentievermogen. Onderzoekers staan borg voor de doorstroming en uitwisseling

van ideeën en kennis; ze illustreren op treffende wijze de diversiteit van onze culturen en onderwijssystemen.

Deze brochure richt zich tot een breed publiek. Ze is niet alleen bestemd voor onderzoekers die aan het begin van hun loopbaan staan, maar ook voor de meer doorgewinterde onderzoeker, voor universiteiten, bedrijven en overheidsinstellingen binnen en buiten Europa. Verder richt de brochure zich ook tot studenten, ouders en docenten die de nieuwe generatie voorbereiden op de uitdagingen die hun wachten, en die behoefte hebben aan volledige informatie over de toekomstige mobiliteits- en opleidingskansen.

Opleiding en mobiliteit bieden een unieke kans om nieuwe vaardigheden aan te leren, betrokken te worden bij multinationale teams en kennis te maken met de voordelen die de culturele diversiteit biedt. Het beeld dat Europa van zichzelf wenst te schetsen, is een beeld van een open en aantrekkelijk continent dat zijn vele sterke punten als fundament voor de toekomst gebruikt.

Ik ben ervan overtuigd dat een grote groep onderzoekers gebruik zal kunnen maken van de mogelijkheden die de Marie Curie Acties aanreiken.

Philippe Busquin
Europees Commissaris voor Onderzoek

EUROPESE COMMISSIE

Directoraat-generaal voor Onderzoek, Voorlichting en Communicatie
Wetstraat 200, B-1049 Brussel
Fax: +32 (0)2 295 82 20
E-mail: research@cec.eu.int
<http://europa.eu.int/comm/research>

Opmerking

De Europese Commissie noch enig persoon die namens de Commissie optreedt, is verantwoordelijk voor het eventuele gebruik van de informatie in deze brochure.

Luxemburg: Bureau voor Officiële Publicaties van de Europese Gemeenschappen, 2002
ISBN 92-894-4317-0
© Europese Gemeenschappen, 2002
Reproductie is toegestaan mits bronvermelding.

Printed in Belgium

De juiste stappen zetten

De concurrentiekracht en de ontwikkeling van Europa hangen af van de mate waarin Europa zijn kennisbronnen, vaardigheden en creativiteit ten volle kan benutten. Deze bronnen moeten op Europees, nationaal en regionaal niveau worden aangeboden, althans wil Europa het doel bereiken dat de Lidstaten tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in Lissabon in maart 2000 vooropstelden: tegen 2010 uitgroeien tot de meest dynamische, op kennis gebaseerde economie ter wereld.

Met dit doel voor ogen vormt de maximale exploitatie van het Europese onderzoekspotentieel een essentieel gegeven. Op het internationale toneel van de wetenschap geniet Europa een benijdenswaardige reputatie die het in sterke mate dankt aan de uiteenlopende en hooggekwalificeerde onderzoekers en aan hun rijke intellectuele capaciteiten en knowhow. Wil Europa op internationaal niveau met succes kunnen wedijveren, dan moet deze reputatie nog verder worden verstevigd door te investeren in de toekomst van onze onderzoeksgemeenschap.

Om echt competitief te kunnen zijn, moet Europa de kwantiteit en de kwaliteit van zijn onderzoekers opvoeren en hun vermogen om kennis voort te brengen, te delen en te exploiteren verder stimuleren. Dit is ook van primair belang wil Europa een halt toeroepen aan de braindrain van zijn

wetenschappers naar andere gebieden ter wereld – een fenomeen dat de Europese wetenschap berooft van kostbare hulpbronnen en onderzoekspotentieel.

Mobiliteit en de EOR

De EU reageerde resoluut op deze uitdagingen met de oprichting van de zogenaamde Europese Onderzoeksräume (EOR). De EOR streeft naar een bevordering van het onderzoek in Europa via een verbeterde coördinatie van het nationale onderzoeksbeleid en door in toenemende mate te investeren in de levenslange opleiding van onderzoekers. Het financiële instrument voor de invoering van de EOR werd ondergebracht in het zogenaamde Zesde Kaderprogramma voor Onderzoek, ook bekend als KP6. Dit programma loopt van 2002 tot 2006 en beschikt over een totaal budget van € 17,5 miljard. Daarvan wordt € 1,58 miljard uitgetrokken voor de bevordering van de menselijke hulpbronnen in Europees onderzoek. Opzet van dit alles is de ontwikkeling en overdracht van onderzoeksvaardigheden te bevorderen, de loopbaankansen van onderzoekers te consolideren en te verruimen en uitmuntendheid in Europees onderzoek te bevorderen.

De mobiliteit van de onderzoekers is altijd een hoeksteen geweest van het succes van wetenschap.

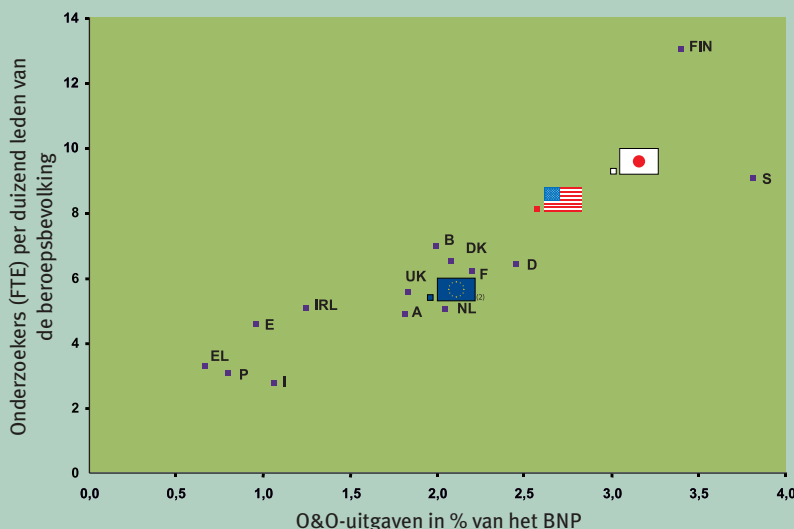
Om voortreffelijk werk te kunnen leveren,

moeten wetenschappers de vrijheid hebben om samen met collega's op andere plaatsen te werken. Door onderzoekers uitgelezen opleidingskansen aan te bieden over de landsgrenzen heen, verruimt de Europese grondslag van vaardigheden, wordt onderzoek als loopbaanoptie aantrekkelijker en openen er zich nieuwe perspectieven voor internationale samenwerking. Vandaag worden Europese onderzoekers echter in hun mobiliteit nog gehinderd door allerlei juridische, administratieve en maatschappelijke kwesties. Financieringsproblemen, immigratiebeperkingen, problemen met sociale zekerheid en besommingen om het gezin vormen daar een aantal voorbeelden van.

Toegang tot alle domeinen

De nieuwe activiteiten op het gebied van menselijke hulpbronnen en mobiliteit die in deze brochure staan beschreven en die de EOR maximaal willen openstellen en toegankelijk maken, betekenen een enorme stap voorwaarts in de richting van een oplossing. Deze activiteiten, die ook bekend zijn onder de naam 'Marie Curie Acties', staan open voor alle onderzoekers, ongeacht hun ervaringsniveau en ongeacht hun nationaliteit. Alle domeinen van wetenschappelijk en technologisch onderzoek komen in aanmerking. De acties worden volledig gestuurd door de onderzoeksvoorstellen die de kandidaten indienen.

O&O-indicatoren per land, 1999 ⁽¹⁾

(1) Cijfers: Eurostat/OESO/Landen. Bron: DG Onderzoek

(2) Luxemburg maakt geen deel uit van EU-15

Steunen op ervaring

De EU kan bogen op een lange ervaring in de bevordering van mobiliteit binnen onderwijs en opleiding. Het Erasmus-programma van de EU, dat bijstand verleent aan universiteitsstudenten die aan een instelling van hoger onderwijs in een ander Europees land willen studeren, werd in 1987 opgestart en is nog steeds een overweldigend succes. Onderzoekers die een tijdje in het buitenland willen werken, kunnen sinds 1984 dan weer terecht bij programma's die ondertussen hun deugdelijkheid hebben bewezen, zoals de Marie Curie beurzen en de Onderzoeksopleiding-netwerken.

Om het concurrentievermogen en de aantrekkelijkheid van Europees onderzoek te handhaven, moeten onderzoekers buiten hun thuisland vlotter toegang krijgen tot opleidingskansen. De – zowel culturele als wetenschappelijke – unieke verscheidenheid van Europa is een troef die moet worden benut. Het aanmoedigen van samenwerking en het delen van kennis via mobiliteitsprogramma's leveren onderzoekers een ruimere visie en bredere ervaring op die betere wetenschappers en uiteindelijk betere wetenschap voortbrengen.

Marie Curie Acties: welke voordelen voor de EU?

- ☉ Mobiliteit verleent onderzoek een Europese dimensie en bevordert de transnationale samenwerking en een betere aanwending van de hulpbronnen.
- ☉ Mobiliteit werkt de doorstroming van kennis en deskundigheid in de hand.
- ☉ Mobiliteit bevordert en erkent uitmuntendheid in Europees onderzoek en helpt de Europese Onderzoeksruimte werkelijkheid worden.
- ☉ De kans om in een ander land te werken, verruimt het internationale profiel van de loopbaan van de onderzoeker.
- ☉ De Marie Curie Acties maken Europa aantrekkelijker voor onderzoekstalent uit alle hoeken van de wereld.
- ☉ Mobiliteit helpt een halt toe te roepen aan het 'braindrain' effect.

Welke voordelen voor de onderzoekers?

- ☉ De Marie Curie Acties bieden onderzoekers de vrijheid en flexibiliteit om buiten hun thuisland te genieten van opleidingskansen van wereldklasse.
- ☉ Ze bieden de gelegenheid om als lid van een internationaal, multicultureel onderzoeksteam, in een ander land te leven en te werken. Tegelijk verbeteren de onderzoekers hun taalvaardigheden en verruimen zij hun cultureel inzicht.
- ☉ Mobiliteit helpt onderzoekers nieuwe, effectieve vaardigheden te ontwikkelen, wat een ideale manier vormt om loopbaanvooruitzichten te stimuleren.
- ☉ De Marie Curie Acties stellen onderzoekers in staat in netwerk te werken en met anderen binnen dezelfde onderzoeksdomeinen ervaringen te delen.
- ☉ De Marie Curie Acties stimuleren Europese onderzoekers die in het buitenland werken om terug te keren naar hun thuisland en hun loopbaan daar voort te zetten.

Wie komt in aanmerking?

- ☉ Bent u onderzoeker, dan is er beslist een Marie Curie Actie die voor u geschikt is.
- ☉ De sleutelementen om in aanmerking te komen, zijn: ervaring en uitmuntendheid op het vlak van onderzoek. Leeftijd is niet belangrijk. Alle niveaus komen in aanmerking, gaande van onderzoekers die aan het prille begin van hun loopbaan staan, tot en met onderzoekers van wereldformaat met doorgedreven wetenschappelijke deskundigheid en ervaring.
- ☉ Heel wat programma's staan open voor beloftevolle onderzoekers van buiten de EU en de Geassocieerde Staten.
- ☉ De programma's staan ook open voor bedrijven, universiteiten en instellingen die zich bezighouden met onderzoek.

Onderzoekinstellingen nemen het initiatief

Universiteiten, onderzoeksorganisaties en ondernemingen, waaronder KMO's, die actief zijn op het gebied van onderzoek en in een van de Lidstaten zijn gevestigd, evenals de Geassocieerde Partners die het KP6 hebben ondertekend, kunnen bij de Commissie voorstellen indienen in het raam van de zogenaamde 'Host-Driven Actions' (Onthaalgerichte Acties). Voor succesvolle voorstellen zorgt de Commissie voor financiering aan organisaties die bereid zijn om onderzoekers die hun eerste stappen op de arbeidsmarkt zetten, maar ook meer ervaren onderzoekers uit een ander land gedurende een bepaalde periode "onderdak" te bieden. Deze onderzoekers kunnen deelnemen aan een gemeenschappelijk onderzoeksproject of opleidingsactiviteiten volgen die specifiek afgestemd zijn op hun behoeften. Er bestaan vier keuzemogelijkheden:

Marie Curie-netwerken voor opleiding door onderzoek

Onderzoekers van alle leeftijden en alle nationaliteiten kunnen opleiding volgen en onderzoekservaring opdoen in het raam van de onderzoeksopleidingnetwerken. Ze krijgen de kans om maximum drie jaar in een ander land deel te nemen aan een internationaal onderzoeksproject. De grootte van het netwerk wordt bepaald door de aard van de onderzoeksactiviteit. In ieder geval bestaat een netwerk uit minstens drie partners van verschillende landen.

Marie Curie-gastbeurzen voor initiële onderzoekopleiding

In dit geval worden financiële middelen ter beschikking gesteld van onderzoekinstellingen, organisaties en bedrijven die onderzoekers, ongeacht hun nationaliteit of leeftijd, aan het begin van hun loopbaan de kans geven gedurende maximum 3 jaar een opleiding te volgen.

Marie Curie-gastbeurzen voor kennisoverdracht

Universiteiten, onderzoekscentra en bedrijven kunnen aanvragen indienen om bestaande onderzoeksvaardigheden te versterken of nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, via het aantrekken van ervaren onderzoekers, meer bepaald voor minder begunstigde EU-regio's of Kandidaat-lidstaten die geassocieerd zijn aan het KP6 (Ontwikkelingsprogramma). Andere initiatieven beogen dan weer een verhoogde mobiliteit tussen de academische en de bedrijfs wereld (Industrieel-Academisch Strategisch Partnerschapsprogramma). Deze beurzen worden toegekend voor maximaal twee jaar en zijn toegankelijk voor onderzoekers van alle nationaliteiten en leeftijden.

Marie Curie-conferenties en cursussen

Conferenties en cursussen zijn een doeltreffende manier om te leren, informatie uit te wisselen en toekomstprojecten te plannen. Deze Marie Curie bijdragen zijn bedoeld om onderzoekers van alle nationaliteiten en niveaus de gelegenheid te geven hieraan deel te nemen.

Dr. Michael Udvardi van het Max Planck Instituut voor Moleculaire Plantenfysiologie in Potsdam, Duitsland, coördineert een netwerk van negen onderzoeksteams uit zeven Lidstaten (Duitsland, Italië, Griekenland, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Nederland) dat opleidingskansen biedt in de nieuwe multidisciplinaire onderzoeksdomeinen van de functionele genomica. De groep onderzoekt de moleculaire en genetische basis voor onderlinge symbiose (interacties tussen planten en bodemmicroben) die groenten, zoals de Lotus japonicus, voorziet van groeivoedingsstoffen. Deze symbiose is van essentieel belang voor duurzame landbouw. "De financiële middelen van de Commissie stelden ons in staat 11 postdoctorale

onderzoeksassistenten of PhD-studenten uit verschillende Lidstaten en Geassocieerde Staten aan te trekken. De financiële middelen waren op twee vlakken heel waardevol: er kon opleiding worden verstrekt rond dit nieuwe onderzoeksdomein en gespecialiseerde groepen die nooit eerder hadden samengewerkt, kregen hiertoe de mogelijkheid. De financiële middelen werden gebruikt voor verschillende activiteiten. Zo kregen deelnemers onder meer de mogelijkheid om tijd door te brengen in een tweede laboratorium van het netwerk en werden er drie workshops van telkens een week georganiseerd, waarbij de deelnemers een nieuwe technologie konden aanleren en in netwerk konden samenwerken met andere groepsleden."

Onderzoekers zetten de eerste stap

De Marie Curie Acties bieden individuele onderzoekers tal van mogelijkheden om deel te nemen aan een onderzoeksteam in een ander land. Er worden financiële middelen ter beschikking gesteld van onderzoekers die zich binnen of buiten Europa willen verplaatsen. Daarnaast stelt de EU financiële middelen ter beschikking van onderzoekers uit derde landen om in Europa een opleiding te volgen, om op die manier netwerking tussen onderzoekers te stimuleren. Onderzoekers met minstens vier jaar ervaring of die in het bezit zijn van een doctoraatsgraad komen, ongeacht hun leeftijd, in aanmerking voor drie types van persoonsgebonden acties.

Marie Curie Intra-Europese Beurzen

Deze beurzen zijn bestemd voor onderzoekers van alle leeftijden uit de EU-Lidstaten en de Geassocieerde Staten die minstens vier jaar beroepservaring hebben of houder zijn van een doctoraatsgraad. Bedoeling van deze beurzen is hun financiële middelen aan te reiken om een doorgedreven opleiding te volgen via onderzoek of om bijkomende vaardigheden te verwerven binnen een Europese organisatie die het best bij hun professionele behoeften aansluit. Dit vormt de ultieme stimulans voor deze onderzoekers om professioneel onafhankelijk te worden. Alvorens zij financiële steun kunnen aanvragen, moeten de onderzoekers een onderzoeksteam vinden dat bereid is hen één tot twee jaar op te nemen.

Marie Curie Uitgaande Internationale Beurzen

Deze beurzen bieden onderzoekers van EU-Lidstaten en Geassocieerde Staten de mogelijkheid om hun internationale onderzoekservaring te verruimen. Uitgaande Internationale Beurzen geven onderzoekers de kans om gedurende twee jaar, met een reïntegratiefase van maximum één jaar in hun thuisinstelling, te werken in onderzoekscentra buiten de EU en de Geassocieerde Landen. Potentiële kandidaten moeten over minstens vier jaar ervaring beschikken of houder zijn van een doctoraatsgraad en een geschikt onderzoekscentrum vinden dat hen wil opnemen.

Marie Curie Inkomende Internationale Beurzen

Inkomende Internationale Beurzen richten zich tot ervaren onderzoekers van buiten de EU en Geassocieerde Landen die naar Europa wensen te komen om een onderzoeksopleiding te volgen. Ook in dit geval moeten de gegadigden minstens vier jaar ervaring kunnen aantonen, houder zijn van een doctoraatsgraad en een werkprogramma met een Europese organisatie overeenkomen, alvorens hun kandidatuur in te dienen.

“De Marie Curie beurzen scheppen het ideale kader om kwaliteitswerk te verrichten”, verklaart dr. Mario Trotini. Deze Italiaanse wetenschapper werkt gedurende twee jaar aan de Universiteit van het Spaanse Valencia en ontwikkelt een reeks technieken ter bescherming van het vertrouwelijke karakter van deelnemers aan statistische onderzoeken. “De financiële steun schonk me de vrijheid

om me exclusief op mijn onderzoek te concentreren. Mijn verblijf in Spanje was een schitterende opleidingservaring, zowel vanuit wetenschappelijk als technisch oogpunt. Maar veruit het meest waardevolle was naar mijn mening de kans die deze ervaring me bood om als onafhankelijk onderzoeker te groeien.”

Wegwerken van hinderpalen

De financiële middelen die binnen het Zesde Kaderprogramma voor Onderzoek van de Europese Unie ter beschikking worden gesteld van menselijke hulpbronnen en mobiliteit van onderzoekers werden met meer dan 50 % opgetrokken, tot € 1,58 miljard. De sleutel voor het succes van de programma's is de actieve betrokkenheid van alle partijen in het onderzoeksdomein, met inbegrip van de Lidstaten, de landen verbonden met KP6, de universiteiten, ondernemingen en uiteraard ook de onderzoekers zelf. Een

eerste cruciale stap bestaat in een degelijke voorlichting van de Europese onderzoekers over de beschikbare mogelijkheden. Daarnaast moet het hun zo eenvoudig mogelijk worden gemaakt om aan het programma deel te nemen. Uitgaande van deze gedachte hebben de Commissie en de Lidstaten twee nieuwe initiatieven uitgewerkt die de mobiliteitservaring voor zowel de onderzoeker als zijn of haar gezin zorgeloos moeten laten verlopen:

Bevordering van uitmuntendheid

De Marie Curie Acties richten zich ook op de bevordering en erkenning van uitmuntendheid in Europees onderzoek. Er werden drie initiatieven in het leven geroepen om de beste verwezenlijkingen van Europese onderzoekers van wereldformaat te kapitaliseren en hen te begeleiden op hun weg naar onafhankelijkheid. De bedoeling is de zichtbaarheid en de aantrekkelijkheid van onderzoek als loopbaanoptie te verhogen en de resultaten bij de wetenschappelijke gemeenschap te promoten. Deze maatregelen moedigen Europese onderzoekers van wereldformaat die naar het buitenland zijn getrokken, aan om terug te keren naar Europa en hun onderzoekslapbaan hier voort te zetten.

Marie Curie Beurzen voor Uitmuntende Teams

Doel is transnationale onderzoeksteams samen te stellen onder leiding van een onderzoeker die uitmunt in een specifiek wetenschappelijk domein. De actie richt zich tot Europese onderzoeksteams die baanbrekend en interdisciplinair onderzoek verrichten in de EU-Lidstaten of Geassocieerde Landen.

Marie Curie Leerstoelen

Deze Actie richt zich in de eerste plaats tot onderzoekers van wereldformaat die actief zijn in domeinen die voor Europa van wezenlijk belang zijn. Het gaat hier om nieuw opgerichte onderzoeks- en doceerleerstoelen aan universiteiten of onderzoeksinstellingen. De bekleeders van een leerstoel zullen onderzoek verrichten, postgraduaatstudenten opleiden en eindverhandelingen van doctoraatstudenten superviseren.

Marie Curie Expertiseprijzen

Om opmerkelijke onderzoeksverwezenlijkingen van voormalige Marie Curie bursalen in de kijker te plaatsen, zullen een aantal wetenschappelijke prijzen in het leven worden geroepen. Vijf van deze prijzen worden elk jaar van het KP6 uitgereikt als erkenning van de uitmuntendheid van onderzoekers die hebben deelgenomen aan een mobiliteitsprogramma van de EU voor de opleiding van onderzoekers.

Dr. Mark Huyse van de Universiteit van Leuven in België heeft wellicht meer ervaring dan wie ook in het organiseren van Marie Curie zomercursussen. Afgelopen maand september organiseerde hij in het Franse Les Houches zijn negende bijeenkomst rond exotische stralen in de kernfysica voor een groep jonge PhD-studenten. Met de Marie Curie beurs financierden we de deelneming van 50 onderzoekers aan deze negendaagse opleiding. "Dit is

een ideale plaats voor jonge onderzoekers om contacten te leggen met internationale deskundigen die op het terrein werken en om in netwerk samen te werken met anderen die gelijkaardig onderzoek verrichten. We hebben inmiddels een actief netwerk van voormalige deelnemers die onderzoekers advies kunnen geven over zowel wetenschap als over hun loopbaan."

🔗 **Een portaal site rond de Mobiliteit van de Onderzoeker** die informatie verschaft over de Europese en nationale wetgeving op het gebied van mobiliteit en bijzonderheden over alle financieringsmogelijkheden en tewerkstellingskansen op Europees, nationaal en regionaal niveau. Deze portaal site zal uitgroeien tot dé informatiebron bij uitstek voor onderzoekers die gebruik willen maken van een van de vele geboden mogelijkheden. < <http://europa.eu.int/eracareers> >

🔗 **Een Europees Netwerk van Mobiliteitscentra** zal onderzoekers en hun gezin praktisch en persoonlijk bijstaan wanneer zij de stap naar het buitenland zetten. De deskundigen die in de Mobiliteitscentra ter beschikking staan, zullen nationale en buitenlandse onderzoekers helpen bij het afhandelen van allerhande juridische en administratieve formaliteiten, zoals fiscale aangelegenheden, visa, huisvesting, kinderopvang, scholen en tewerkstellingskansen voor de partners.

Uw toekomst ligt in Europa

Een van de grootste struikelblokken van onderzoeksmobiliteit is de vrees van sommige onderzoekers dat zij tijdens hun verblijf in het buitenland kansen aan het thuisfront zullen missen. Onderzoekers die hun nationaal onderzoekssysteem gedurende relatief lange tijd verlaten, hebben het bij hun terugkeer soms moeilijk om er weer een plaats in te verwerven. Meer ervaren onderzoekers hebben soms de indruk dat hun verblijf aan een onderzoeksinstelling in het buitenland nadelig kan zijn voor hun loopbaanontwikkeling en dat hun werk in het buitenland door hun thuisinstelling niet altijd evenzeer naar waarde wordt geschat. De Marie Curie Acties erkennen deze problemen en trachten hiervoor een oplossing te bieden. Zo werden een aantal vernieuwende maatregelen uitgewerkt die de mobiliteit aantrekkelijker moeten maken, door de negatieve impact voor de carrière van de onderzoeker te beperken en het voor bursalen makkelijker te maken hun professionele wetenschappelijke carrière in Europa voort te zetten na een opleidingsperiode in het buitenland. De 'Return and Reintegration Mechanisms' (Terugkeer- en Reïntegratiemechanismen) zijn ook bedoeld als steun voor onderzoekers die gedurende lange tijd buiten Europa hebben gewerkt en naar Europa willen terugkeren. Op dit vlak zijn er twee nieuwe maatregelen beschikbaar, in de vorm van een beurs voor de onderzoeksinstelling die de terugkerende onderzoeker tewerkstelt:

🌀 Europese Reïntegratiebeurzen

Deze beurzen zijn bedoeld voor onderzoekers van EU-Lidstaten of Geassocieerde Landen die minstens twee jaar hebben deelgenomen aan een Marie Curie programma. Bedoeling is onderzoekers te helpen bij de ontwikkeling van hun wetenschappelijke carrière na een professioneel verblijf in het buitenland. De beurs moet worden aangewend voor het financieren van de kosten van een onderzoeksproject in een Lidstaat of in een Geassocieerd Land. Onderzoekers kunnen deze beurs tijdens het laatste jaar van hun beursprogramma aanvragen.

🌀 Internationale Reïntegratiebeurzen

Het tweede type beurzen is bedoeld om onderzoekers die minstens vijf jaar buiten Europa hebben gewerkt, aan te moedigen terug te keren naar Europa om hun kennis en deskundigheid te delen. Deze beurzen worden toegekend voor een periode van één tot twee jaar en helpen welomschreven onderzoeksprogramma's die in een Lidstaat of een Geassocieerd Land werden verricht, te financieren.

Voor meer informatie over de Marie Curie Acties kunt u terecht op onze website:

<http://europa.eu.int/mariecurie-actions>